

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. kesäkuuta 2022
(OR. fr)

9874/22

Toimielinten välinen asia:
2021/0213(CNS)

FISC 127
ECOFIN 577
ENER 273
ENV 567
CLIMA 262

ILMOITUS: A-KOHTA

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Asia:	Ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehysten uudistamisesta (uudelleenlaadittu) – Tilannekatsaus

Tämän ilmoituksen liitteessä olevassa tilannekatsauksessa esitetään puheenjohtajavaltion näkemys asiakohdassa tarkoitetun ehdotuksen käsittelyn tilanteesta ja ehdotuksen tarkastelussa vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla saavutetusta edistymisestä.

Neuvostoa (talous- ja rahoitusasiat) pyydetään pysyvien edustajien komitean 8. kesäkuuta pidetyn kokouksen pohjalta panemaan merkille tämän ilmoituksen liitteessä esitetty puheenjohtajavaltion tilannekatsaus jonkin tulevan istuntonsa esityslistan A-kohtana.

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 14. heinäkuuta 2021 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehysten uudistamisesta, jäljempänä 'energiaverodirektiivi',¹ (uudelleenlaatiminen).
2. Energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus on osa 55-valmiuspakettia², jolla pyritään toteuttamaan EU:n kunnianhimoiset tavoitteet, joiden mukaisesti päästöjä on vähennettävä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoihin verrattuna ja ilmastoneutraaliustavoite on saavutettava vuoteen 2050 mennessä. Kyseinen toimenpidekokonaisuus koostuu joukosta toisiinsa liittyviä ehdotuksia, joilla kaikilla pyritään samaan tavoitteeseen eli varmistamaan oikeudenmukainen, kilpailukykyinen ja vihreä siirtymä vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeistä kautta varten. Valmiuspaketti kattaa useita politiikan ja talouden aloja, joihin kuuluvat ilmasto, energia ja polttoaineet, liikenne, rakennukset, maankäyttö ja metsätalous.
3. Energiaverodirektiiviä koskevalla ehdotuksella pyritään seuraaviin tavoitteisiin:
 - a) luodaan mukautettu kehys, jolla voidaan edistää EU:n vuotta 2030 koskevia tavoitteita ja vuotta 2050 koskevaa ilmastoneutraaliustavoitetta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa. Tarkoituksena on mukauttaa energiatuotteiden ja sähkön verotus EU:n energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikkoihin, mikä edistäisi EU:n pyrkimyksiä vähentää päästöjä,
 - b) luodaan puitteet, joilla turvataan ja parannetaan EU:n sisämarkkinoita saattamalla ajan tasalle tiedot verotuksen piiriin kuuluvista energiatuotteista ja verokantojen rakenne sekä järkiperaistämällä verovapautusten ja veronalennusten käyttöä jäsenvaltioissa, ja
 - c) säilytetään valmiudet tuottaa tuloja jäsenvaltioiden talousarvioihin.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Komission näkemyksen mukaan nämä tavoitteet saavutettaisiin siirtymällä määräperusteisesta verotuksesta energiasisältöön perustuvaan verotukseen, asettamalla verokannat järjestykseen niiden ympäristötehokkuuden mukaan ja rajoittamalla fossiilisten polttoaineiden käytön kannustimia. Tämän järjestyksen mukaan tavanomaisia fossiilisia polttoaineita, kuten kaasuöljyä ja bensiiniä, verotettaisiin korkeimmalla ja sähköä alhaisimmalla verokannalla.
5. Komissio julkaisi 11. syyskuuta 2019 energiaverodirektiivin arviointia koskevan kertomuksen³, jossa painotettiin, että nykyiset säännöt eivät edistä EU:n uutta sääntelykehystä eivätkä EU:n strategisia tavoitteita ilmasto- ja energia-alalla. Neuvosto (Ecofin) hyväksyi 5. joulukuuta 2019 päätelmät EU:n energiaverotuskehyksestä⁴ ja korosti energiaverodirektiivin avulla toteutettavan energiaverotuksen yhdenmukaistamisen tärkeää osuutta sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan varmistamisessa. Neuvosto kannatti myös energiaverotuksen oikeudellisen kehyksen ajantasaistamista EU:n laajempien talous- ja ympäristöpoliittisten tavoitteiden edistämiseksi. Päätelmissä kehoitettiin komissiota varmistamaan, että ehdotukset arvioidaan perusteellisesti sen osalta, mitkä ovat niiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kustannukset ja hyödyt. Komissio järjesti energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen laadintaa varten julkisen kuulemisen⁵.

³ 12153/19.

⁴ 14608/19.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12227-Revision-of-the-Energy-Tax-Directive-/public-consultation_fi

II ASIAN KÄSITTELYN TILANNE

6. Valtuuskunnilla oli jo 20.–21. heinäkuuta 2021 tilaisuus ilmaista alustavat näkemyksensä verotuksen roolista vihreässä siirtymässä verotusalan tulevia haasteita käsitelleen korkean tason työryhmän epävirallisen kokouksen työistunnossa, jonka aiheena oli "Vihreän kehityksen ohjelman verotusnäkökohdat". Komissio esitteli energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen pysyvien edustajien komiteassa (Coreper II) 22. heinäkuuta 2021.
7. Verotustyöryhmässä (välillinen verotus – valmisteverot/energiaverotus) aloitettiin tekniset keskustelut 9. syyskuuta 2021. Komissio esitteli tuossa kokouksessa sekä ehdotuksen että vaikutustenarvioinnin.
8. Puheenjohtajavaltio Slovenia tiedotti valtuuskunnille korkean tason työryhmässä 23. syyskuuta 2021 käsittelyn tilanteesta, suunnitellusta työstä ja aikomuksestaan edistyä puheenjohtajakaudellaan mahdollisimman pitkälle tämän asian käsittelyssä.
9. Verotustyöryhmässä (välillinen verotus – valmisteverot/energiaverotus) jatkettiin ehdotuksen teknistä tarkastelua 6. ja 20. lokakuuta sekä 15. ja 24. marraskuuta 2021 artiklakohtaisella analyysillä. Kaikkia artikloja koskeva ensimmäinen analysointikierros saatiin päätökseen 24. marraskuuta 2021.
10. Ehdotuksen eri näkökohdista esitettiin useita kysymyksiä, jotka koskivat muun muassa siirtymistä määräperusteisesta verotuksesta energiasisältöön perustuvaan verotukseen, verokantojen asettamista järjestykseen ympäristötehokkuuden mukaan, uusien tuotteiden verotusta, vähimmäisverokantojen indeksointia, lento- ja meriliikenteen kohtelua sekä yhteyksiä 55-valmiuspaketin muihin asiakokonaisuuksiin.

11. Puheenjohtajavaltio Slovenia tiedotti valtuuskunnille korkean tason työryhmässä 25. marraskuuta 2021 työn tuloksista ja asian käsittelyn edistymisestä, myös 55-valmiuspaketin osalta. Ecofin-neuvosto pani 7. joulukuuta 2021 merkille istuntonsa esityslistan A-kohtana puheenjohtajavaltion katsauksen Ecofin-neuvoston käsittelemien 55-valmiuspaketin ehdotusten käsittelyn tilanteeseen, energiaverodirektiivi mukaan lukien⁶.
12. Puheenjohtajavaltio Ranska vahvisti korkean tason työryhmässä (verotus) 6. tammikuuta 2022 pyrkivänsä edistämään tämän tärkeän ehdotuksen käsittelyä tavoitteena päästä yhteisymmärrykseen ehdotuksen teknisistä säännöksistä ja sen vaikutuksista energiatuotteiden ja sähkön verotukseen siirtymäkauden jälkeen. Verotustyöryhmän kokouksia pidettiin Ranskan puheenjohtajakaudella 10. tammikuuta, 11. helmikuuta, 10. maaliskuuta, 8. huhtikuuta, 2. toukokuuta ja 1. kesäkuuta 2022.
13. Koko ehdotuksen kattanut tarkastelu jäsenneltiin seuraaviin neljään aihealueeseen:
- 1) verotuksen piiriin kuuluvat tuotteet ja energiasisältöön perustuva lähestymistapa, verokantojen rakenne siirtymäkauden jälkeen sekä uusiutuvat energialähteet,
 - 2) vähimmäisverotaso ja veroluokkien sisältö, verokantojen rakenne vuonna 2023, siirtymäkaudet ja indeksointi, 3) valtiontuet ja liikenne, 4) teollisuus, maatalous, kalastus ja kotitaloudet.
- Puheenjohtajavaltio Ranska esitti valtuuskunnille työryhmässä käytyjen yksityiskohtaisten keskustelujen pohjalta osittaisia kompromissiehdotuksia kahdesta ensimmäisestä aihealueesta.

⁶ 14574/21.

14. Puheenjohtajavaltio Ranska toimitti työryhmälle lisäksi aihekohtaisia taustamuistioita ja teknisiä huomautuksia. Kyseiset asiakirjat jaettiin valtuuskuntien jäsenille kokousten edellä tarkoituksena esittää puheenjohtajavaltio Ranskan analyysi säännöksistä ja sujuvoittaa siten keskusteluja ja jäsenvaltioiden kantojen kokoamista pohjaksi kahta ensimmäistä aihealuetta varten laadituille kompromissiehdotuksille. Näiden näkemystenvaihtojen ansiosta valtuuskunnat saivat selvemmän kuvan ehdotuksen säännöksistä ja siitä, miten ne vaikuttaisivat käytännössä. Konkreettista edistymistä saavutettiin myös yhteisymmärryksen muodostamisessa ehdotuksen eri näkökohdista, kuten energiaverotuksen piiriin kuuluvista energiatuotteista, ehdotuksen sääntöjen nivoutumisesta yhteen valmisteveroihin liittyvien horisontaalisten sääntöjen kanssa (19. joulukuuta 2019 annettu neuvoston direktiivi 2020/262), tuotteiden veroluokkien sisällöstä ja sen ajantasaistamisesta, energiasisältöön perustuvan lähestymistavan käytännön seurauksista erityisesti sekamuotoisten tuotteiden verotukseen, siirtymäkauden kestosta ja vähimmäisverokantojen indeksoinnista.
- Puheenjohtajavaltio Ranska on halunnut varmistaa laajemman yhtenäisyyden etenkin määritelmien ja kynnysarvojen osalta suhteessa muihin energiaan liittyviin direktiiveihin, joita ovat erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä 11 päivänä joulukuuta 2018 annettu direktiivi (EU) 2018/2001 ja energiatehokkuudesta 25 päivänä lokakuuta 2012 annettu direktiivi 2012/27/EU, joiden uudelleentarkastelu on parhaillaan käynnissä. Nyt tarkasteltavan direktiivin ja valtioneuvoston päätösten välisestä yhteydestä on myös käyty perusteellisempi keskustelu komission yksiköiden kanssa.
15. Puheenjohtajavaltio Ranska toteaa energiaverodirektiivistä tähän mennessä käytyjen keskustelujen pohjalta, että vaikka kyseisen direktiiviehdotuksen tavoitteita ei kyseenalaisteta, jäsenvaltiot pitävät tärkeänä, että samalla säilytetään EU:n kilpailukyky ja tarkastellaan tulevan energiaverodirektiiviin vaikutuksia kotitalouksiin, tiettyihin toimialoihin ja talouteen kokonaisuudessaan.
16. Puheenjohtajavaltio Ranska panee tyytyväisenä merkille, että jäsenvaltiot ovat ilmaisseet halukkuutensa syventää keskustelua tästä ehdotuksesta, ja katsoo ehdotuksen monitahoisuuden vuoksi, että verotustyöryhmässä on käytävä lisää teknisiä keskusteluja, ottaen huomioon, että valtuuskuntien on työskenneltävä mahdollisia kompromissiratkaisuja laajaan määrään eri kysymyksiä.

17. Sitä varten on syytä tarkastella perusteellisemmin seuraavia näkökohtia:
- a) veroluokkien rajaaminen ja vähimmäisverotasot, mukaan lukien mahdollisuus soveltaa poikkeusjärjestelmää tiettyihin tuotteisiin (kuten kaasuun ja nestekaasuun);
 - b) eri tuoteryhmiä koskevien uusien luokittelusääntöjen täytäntöönpano ja yhtäläinen verotustaso tiettyyn samaan luokkaan kuuluville tuotteille, mukaan lukien ehdotus poistaa mahdollisuus eriyttää maantieliikenteessä ammattikäyttöön tarkoitetun dieselöljyn verokanta;
 - c) lento- ja meriliikenteeseen, myös kalastukseen, sovellettavien uusien sääntöjen käyttöönoton ja vapautusten poistojen rytmitys ja näillä aloilla sovellettavat vähimmäisverokannat,
 - d) sekamuotoisten tuotteiden kohtelu, erityisesti niiden energiasisällön mittaaminen,
 - e) valtiontukisääntöjen – erityisesti yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen, jonka tarkistus on parhaillaan käynnissä – ja tulevan energiaverodirektiivin välinen yhteys,
 - f) yhteydet muihin 55-valmiuspakettiin sisältyviin ehdotuksiin, erityisesti uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa energiaa koskevaan direktiiviin ja energiatehokkuusdirektiiviin, jotka toimivat viitteinä energiaverodirektiivin soveltamisalaan kuuluvien energiatuotteiden määrittelyssä;
 - g) se, missä määrin uusia tuotteita on sisällytetty direktiivin soveltamisalaan.
18. Puheenjohtajavaltio Ranska toteaa, että jäsenvaltiot haluavat jatkaa määrätietoisesti asian käsittelyä komission ehdotuksen pohjalta. Tässä vaiheessa on kuitenkin liian aikaista esittää lopullisia näkemyksiä mahdollisen kompromissiratkaisun sisällöstä neuvoston yleisnäkemyksen muodostamiseksi tästä säädösehdotuksesta.
19. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 20. tammikuuta 2022⁷ ja alueiden komitea omansa 27. huhtikuuta 2022⁸. Euroopan parlamentin lausuntoa ei ole vielä saatu.

⁷ 5615/22.

⁸ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-fi.docx/content>

III LOPUKSI

20. Puheenjohtajavaltio Ranska pyytää neuvostoa panemaan merkille tämän selvityksen, jotta asian käsittelyssä voidaan edistyä ja hyödyntää tähän mennessä jo saavutettua edistymistä.
-